

5. GAIA
ROBOTEN EREDUKETA GEOMETRIKOA ETA ZINEMATIKOA
ARIKETAK

ROBOTIKA

5. GAIA ROBOTEN EREDUKETA GEOMETRIKOA ETA ZINEMATIKOA

ARIKETAK

5.1 ariketa

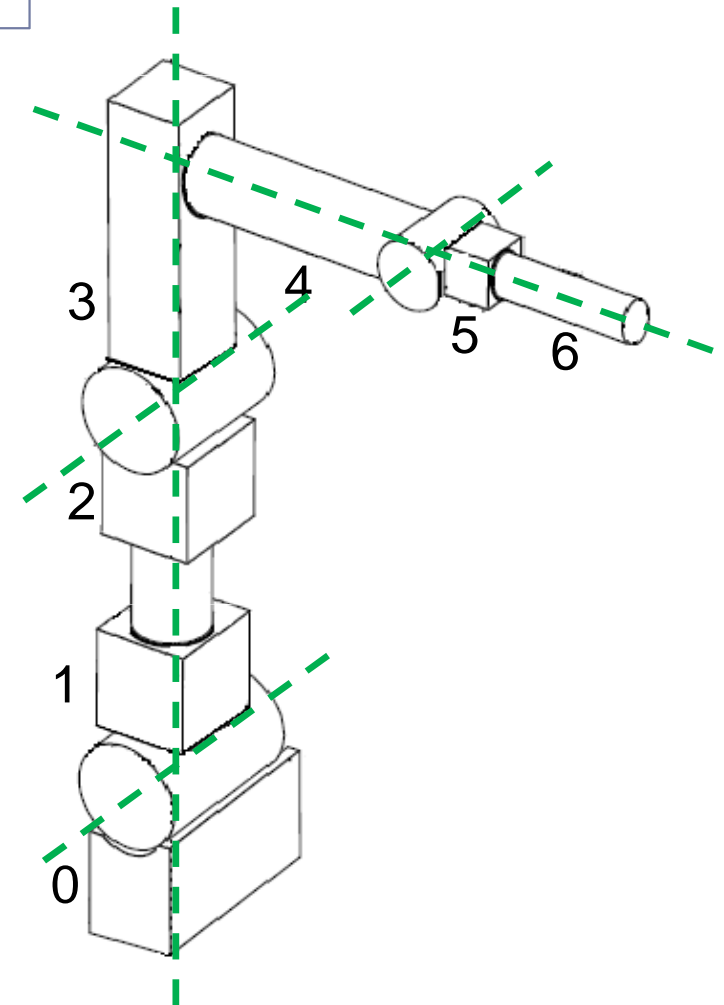
Irudiko 6 askatasun graduko robotaren Denavit-Hatenbergen taula osatu. Artikulazio guztiak errotazionalak dira

D-H algoritmoa:

Erreferentzi sistemen esleipena

- ▶ D-H1: Kate-mailak zerrendatu 1-etik n arte ($n=AG$). S= elementua robotaren oinarria izango da.
- ▶ D-H2: Artikulazioak 1-etik n arte zerrendatu
- ▶ D-H3: Artikulazioen ardatzak. Biraketakoa bada, ardatza biraketa-ardatza bera izango da. Prismaticoa bada, desplazamendua gertatzen den ardatza bera izango da.

ABB IRB 6400C robotaren eredu zinematikoa

5. GAIA ROBOTEN EREDUKETA GEOMETRIKOA ETA ZINEMATIKOA

ARIKETAK

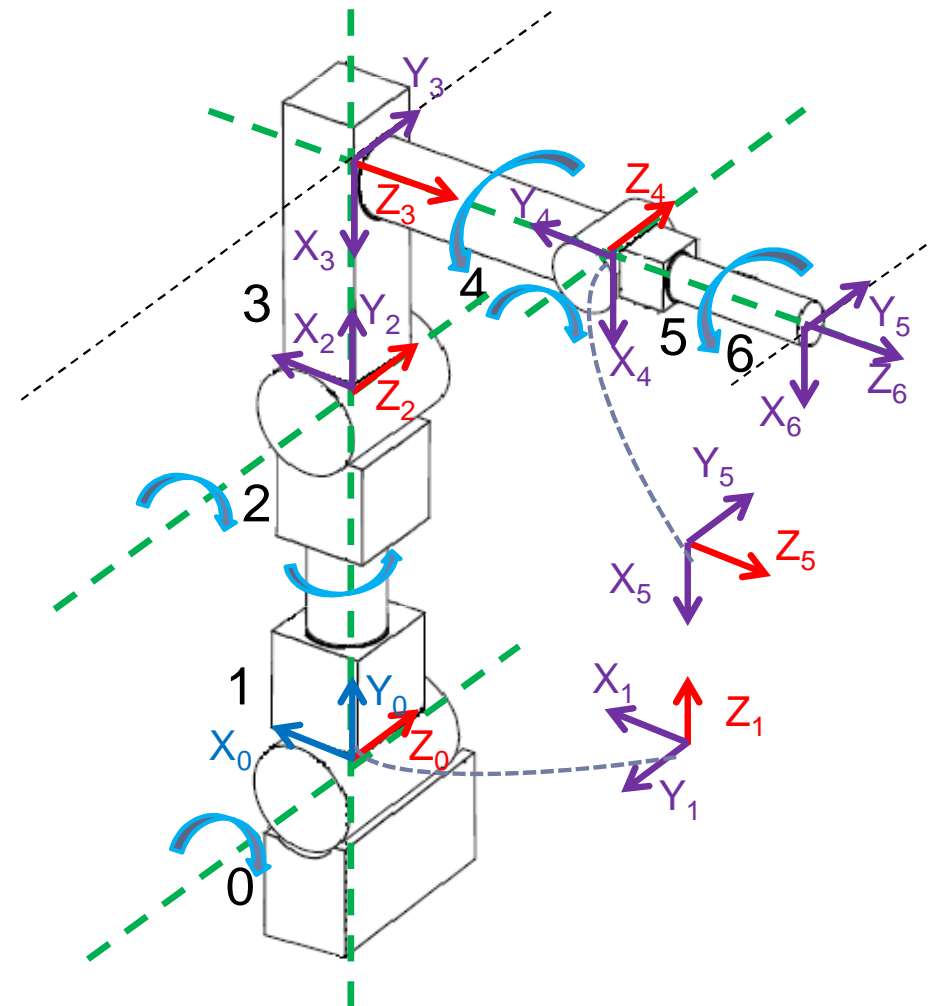
D-H algoritmoa:

Erreferentzi sistemen esleipena

I elementu bakoitzaren erreferentzi sistema ezarri

- ▶ D-H4: i bakoitzeko (0-tik $n-1$ arte), Z_i ardatza kokatu $i+1$ artikulazioaren ardatzean
- ▶ D-H5: So oinarri sistemaren jatorria kokatu Z_0 ardatzaren edozein puntutan (1 artikulazioaren ardatza). X_0 eta Y_0 ardatzak Z_0 ardatzarekin sistema destrogiroa izateko kokatzen dira.
- ▶ D-H6: i bakoitzeko (1-tik $n-1$ arte), S_i sistema kokatu (i elementuarekin lotuta) Z_i ardatzaren intersektzioa Z_{i-1} eta Z_{i+1} -rekin normala den lerroan. Bi ardatzak ebakidura puntua badaukate, ebakidura puntuan kokatzen dira. Paraleloak badira $i+1$ artikulazioan.
- ▶ D-H7: X_i kokatu Z_{i-1} eta Z_i ardatzekin normala den lerro komunean. Ardatzak ebakidura puntua badaukate Z_{i-1} eta Z_i ardatzek osatzen duten planoarekin perpendikularra den lerroan kokatzen da. X_i kokatu Z_{i-1} -ekin normala den lerroan, ebaki egiten du eta kanporantz zuzentzen da.
- ▶ D-H8: Y_i kokatu X_i eta Z_i -rekin sistema destrogiro osatuz.
- ▶ D-H9: $\{S_n\}$ sistema robotaren muturrena kokatu Z_n Z_{n-1} -rekin bat eginez eta X_n Z_{n-1} eta Z_n -rekin normala izanik.

ABB IRB 6400C robotaren erdu zinematika

6. GAIA ROBOTEN DINAMIKA ETA KONTROLA

ARIKETAK

D-H algoritmoa:

Matrize Homogeneoak lortu

► D-H14: ${}^{i-1}A_i$ Transformazio Matrizea lortu.

θ_i biraketa Z_{i-1} -ekiko, jarraian d_i translazio bat (Z_{i-1} ardatzaren luzeran), ondoren a_i translazio bat (X_i ardatzaren luzeran) eta azkenik α_i errotazioa X_i -ekiko :

$${}^{i-1}A_i = R(Z_{i-1}, \theta_i)T(d_i)T(a_i)R(X_i, \alpha_i) =$$

$$= \begin{bmatrix} C\theta_i & -S\theta_i & 0 & 0 \\ S\theta_i & C\theta_i & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & d_i \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & a_i \\ 0 & C\alpha_i & -S\alpha_i & 0 \\ 0 & S\alpha_i & C\alpha_i & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & C\alpha_i & -S\alpha_i & 0 \\ 0 & S\alpha_i & C\alpha_i & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$${}^{i-1}A_i = \begin{bmatrix} C\theta_i & -C\alpha_i S\theta_i & S\alpha_i S\theta_i & a_i C\theta_i \\ S\theta_i & C\alpha_i C\theta_i & -S\alpha_i C\theta_i & a_i S\theta_i \\ 0 & S\alpha_i & C\alpha_i & d_i \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

ABB IRB 6400C robotaren eredu zinematikoa

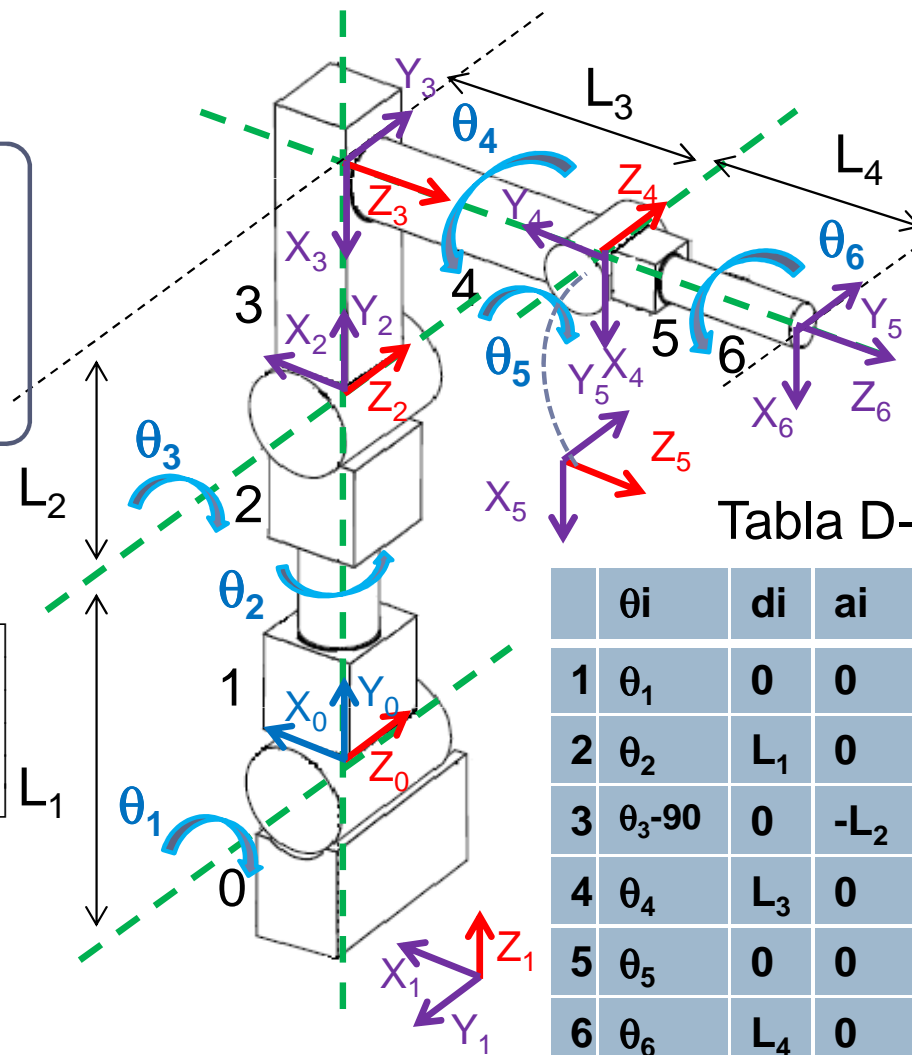

Tabla D-H

	θ_i	d_i	a_i	α_i
1	θ_1	0	0	-90°
2	θ_2	L_1	0	90°
3	$\theta_3 - 90^\circ$	0	$-L_2$	90°
4	θ_4	L_3	0	-90°
5	θ_5	0	0	90°
6	θ_6	L_4	0	0

6. GAIA ROBOTEN DINAMIKA ETA KONTROLA ARIKETAK

$${}_{i-1}^i A = \begin{bmatrix} C\theta_i & -C\alpha_i S\theta_i & S\alpha_i S\theta_i & a_i C\theta_i \\ S\theta_i & C\alpha_i C\theta_i & -S\alpha_i C\theta_i & a_i S\theta_i \\ 0 & S\alpha_i & C\alpha_i & d_i \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

	θ_i	d_i	a_i	α_i
1	θ_1	0	0	-90°
2	θ_2	L_1	0	90°
3	θ_3-90	0	$-L_2$	90°
4	θ_4	L_3	0	-90°
5	θ_5	0	0	90°
6	θ_6	L_4	0	0

$${}^0_1 A = \begin{bmatrix} C\theta_1 & 0 & -S\theta_1 & 0 \\ S\theta_1 & 0 & C\theta_1 & 0 \\ 0 & -1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \quad {}^1_2 A = \begin{bmatrix} C\theta_2 & 0 & S\theta_2 & 0 \\ S\theta_2 & 0 & -C\theta_2 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & L_1 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \quad {}^2_3 A = \begin{bmatrix} C(\theta_3-90) & 0 & S(\theta_3-90) & L_2 C(\theta_3-90) \\ S(\theta_3-90) & 0 & -C(\theta_3-90) & L_2 S(\theta_3-90) \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

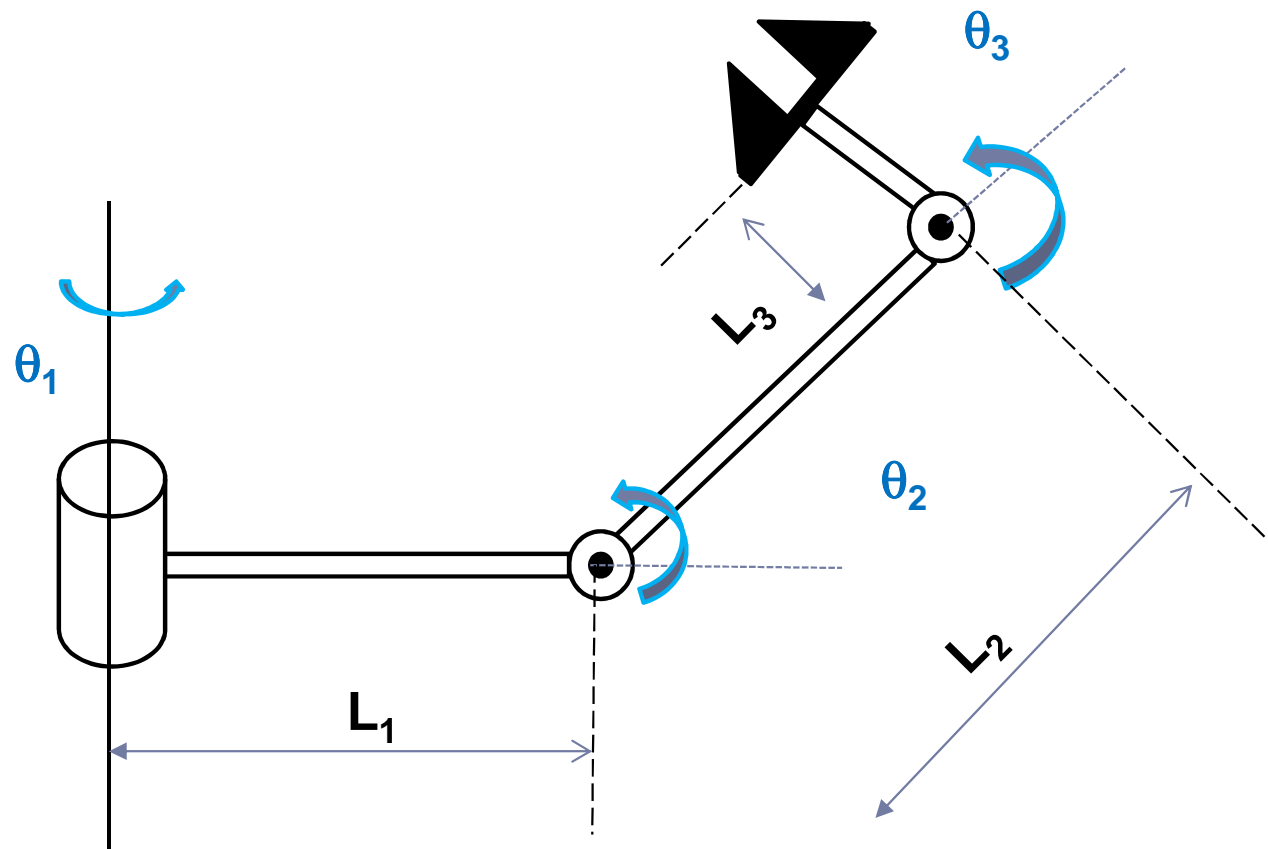
$${}^3_4 A = \begin{bmatrix} C\theta_4 & 0 & -S\theta_4 & 0 \\ S\theta_4 & 0 & C\theta_4 & 0 \\ 0 & -1 & 0 & L_3 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \quad {}^4_5 A = \begin{bmatrix} C\theta_5 & 0 & -S\theta_5 & 0 \\ S\theta_5 & 0 & -C\theta_5 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \quad {}^5_6 A = \begin{bmatrix} C\theta_6 & 0 & -S\theta_6 & 0 \\ S\theta_6 & 0 & C\theta_6 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & L_4 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

5. GAIA ROBOTEN EREDUKETA GEOMETRIKOA ETA ZINEMATIKOA

ARIKETAK

5.2 ariketa

Irudiko 3 askatasun graduko robotaren Denavit-Hatenbergen taula osatu. Artikulazio guztiak errotazionalak dira

5. GAIA ROBOTEN EREDUKETA GEOMETRIKOA ETA ZINEMATIKOA

ARIKETAK

5.2 ariketa

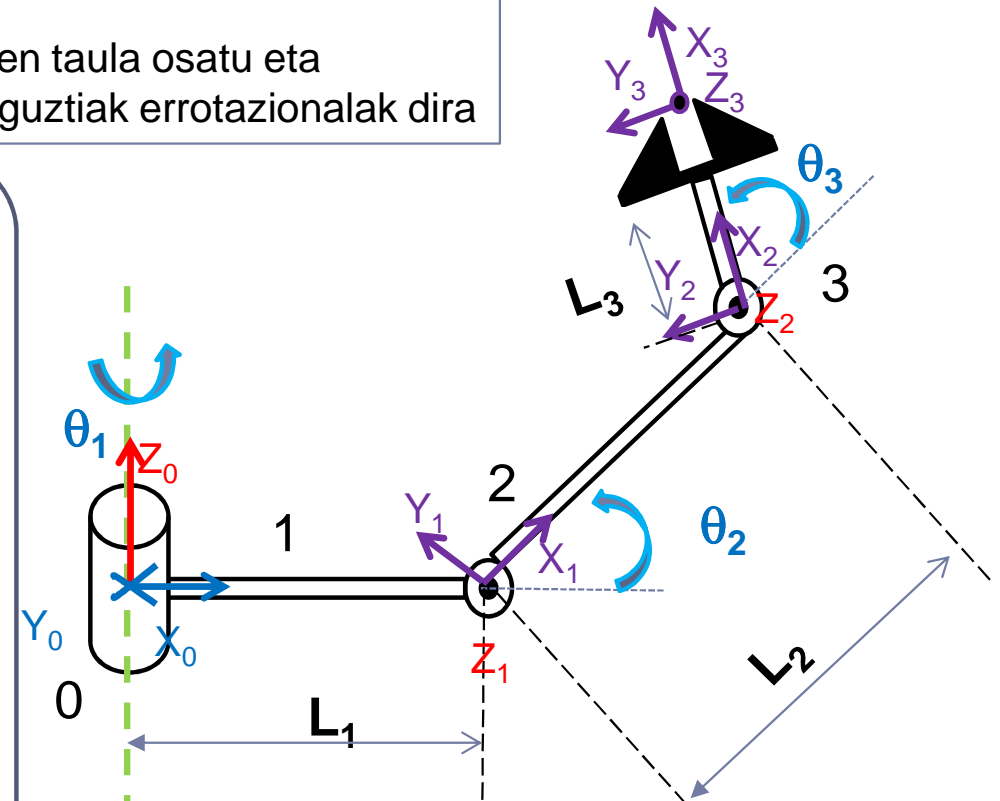
Irudiko 3 askatasun graduko robotaren Denavit-Hatenbergen taula osatu eta transformazio matrize homogeneoak kalkulatu. Artikulazio guztiak errotazionalak dira

D-H algoritmoa:

Erreferentzi sistemen esleipena

I elementu bakoitzaren erreferentzi sistema ezarri

- ▶ D-H4: i bakoitzeko (0-tik $n-1$ arte), Z_i ardatza kokatu $i+1$ artikulazioaren ardatzean
- ▶ D-H5: So oinarri sistemaren jatorria kokatu Z_0 ardatzaren edozein puntutan (1 artikulazioaren ardatza). X_0 eta Y_0 ardatzak Z_0 ardatzarekin sistema destrogira izateko kokatzen dira.
- ▶ D-H6: i bakoitzeko (1-tik $n-1$ arte), S_i sistema kokatu (i elementuarekin lotuta) Z_i ardatzaren intersekzioa Z_{i-1} eta Z_i -rekin normala den lerroan. Bi ardatzak ebakidura puntua badaukate, ebakidura puntuan kokatzen dira. Paraleloak badira $i+1$ artikulazioan .
- ▶ D-H7: X_i kokatu Z_{i-1} eta Z_i ardatzekin normala den lerro komunean. Ardatzak ebakidura puntua badaukate Z_{i-1} eta Z_i ardatzek osatzen duten planoarekin perpendikularra den lerroan kokatzen da. X_i kokatu Z_{i-1} -ekin normala den lerroan, ebaki egiten du eta kanporantz zuzentzen da.
- ▶ D-H8: Y_i kokatu X_i eta Z_i -rekin sistema destrogira osatuz.
- ▶ D-H9: $\{S_n\}$ sistema robotaren muturrena kokatu Z_n Z_{n-1} -rekin bat eginez eta X_n Z_{n-1} eta Z_n -rekin normala izanik.

Taula D-H

	θ_i	d_i	a_i	α_i
1	θ_1	0	L_1	90°
2	θ_2	0	L_2	0
3	θ_3	0	L_3	0

5. GAIA ROBOTEN EREDUKETA GEOMETRIKOA ETA ZINEMATIKOA

ARIKETAK

5.2 ariketa

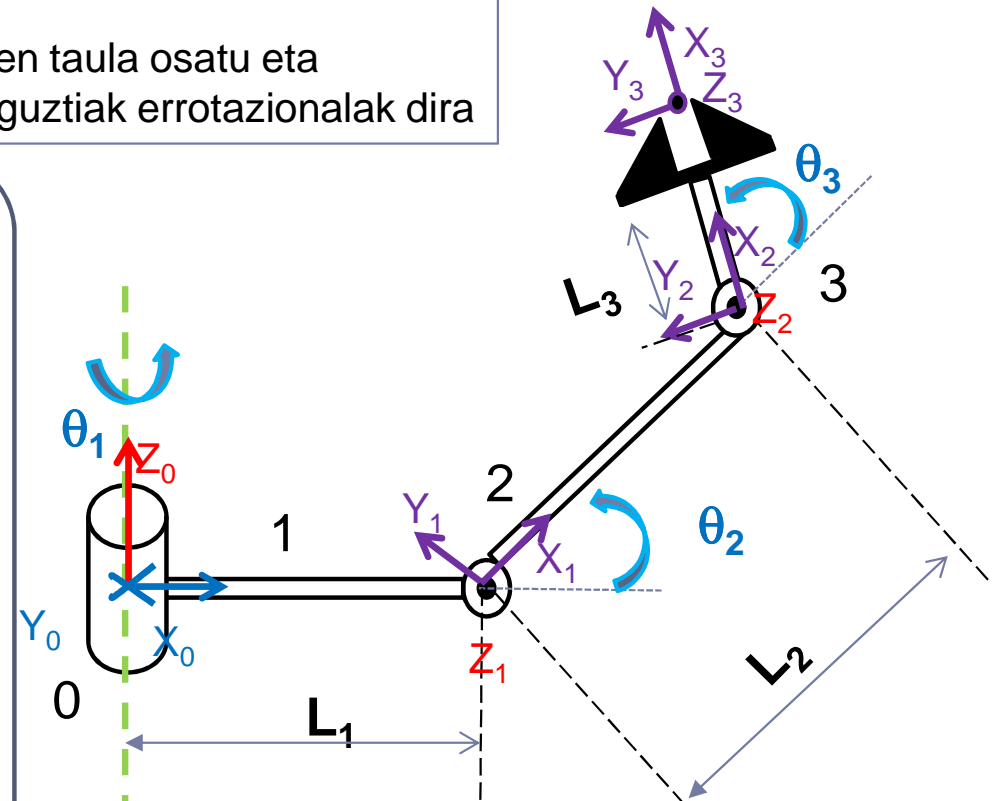
Irudiko 3 askatasun graduko robotaren Denavit-Hatenbergen taula osatu eta transformazio matrize homogeneoak kalkulatu. Artikulazio guztiak errotazionalak dira

D-H algoritmoa:

Erreferentzi sistemen esleipena

I elementu bakoitzaren erreferentzi sistema ezarri

- ▶ D-H4: i bakoitzeko (0-tik $n-1$ arte), Z_i ardatza kokatu $i+1$ artikulazioaren ardatzean
- ▶ D-H5: So oinarri sistemaren jatorria kokatu Z_0 ardatzaren edozein puntutan (1 artikulazioaren ardatza). X_0 eta Y_0 ardatzak Z_0 ardatzarekin sistema destrogira izateko kokatzen dira.
- ▶ D-H6: i bakoitzeko (1-tik $n-1$ arte), S_i sistema kokatu (i elementuarekin lotuta) Z_i ardatzaren interseksioa Z_{i-1} eta Z_i -rekin normala den lerroan. Bi ardatzak ebakidura puntua badaukate, ebakidura puntuan kokatzen dira. Paraleloak badira $i+1$ artikulazioan .
- ▶ D-H7: X_i kokatu Z_{i-1} eta Z_i ardatzekin normala den lerro komunean. Ardatzak ebakidura puntua badaukate Z_{i-1} eta Z_i ardatzek osatzen duten planoarekin perpendikularra den lerroan kokatzen da. X_i kokatu Z_{i-1} -ekin normala den lerroan, ebaki egiten du eta kanporantz zuzentzen da.
- ▶ D-H8: Y_i kokatu X_i eta Z_i -rekin sistema destrogira osatuz.
- ▶ D-H9: $\{S_n\}$ sistema robotaren muturrena kokatu Z_n Z_{n-1} -rekin bat eginez eta X_n Z_{n-1} eta Z_n -rekin normala izanik.

Taula D-H

	θ_i	d_i	a_i	α_i
1	θ_1	0	L_1	90°
2	θ_2	0	L_2	0
3	θ_3	0	L_3	0

5. GAIA ROBOTEN EREDUKETA GEOMETRIKOA ETA ZINEMATIKOA

ARIKETAK

5.2 ariketa

Irudiko 3 askatasun graduako robotaren Denavit-Hatenbergen taula osatu eta transformazio matrize homogeneoak kalkulatu. Artikulazio guztiak errotazionalak dira

$${}_{i-1}^i A = \begin{bmatrix} C\theta_i & -C\alpha_i S\theta_i & S\alpha_i S\theta_i & a_i C\theta_i \\ S\theta_i & C\alpha_i C\theta_i & -S\alpha_i C\theta_i & a_i S\theta_i \\ 0 & S\alpha_i & C\alpha_i & d_i \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

	θ_i	d_i	a_i	α_i
1	θ_1	0	L_1	90°
2	θ_2	0	L_2	0
3	θ_3	0	L_3	0

$${}^0_1 A = \begin{bmatrix} C\theta_1 & 0 & S\theta_1 & L_1 C\theta_1 \\ S\theta_1 & 0 & -C\theta_1 & L_1 S\theta_1 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$${}^1_2 A = \begin{bmatrix} C\theta_2 & -S\theta_2 & 0 & L_2 C\theta_2 \\ S\theta_2 & C\theta_2 & 0 & L_2 S\theta_2 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$${}^2_3 A = \begin{bmatrix} C\theta_3 & -S\theta_3 & 0 & L_3 C\theta_3 \\ S\theta_3 & C\theta_3 & 0 & L_3 S\theta_3 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

5. GAIA ROBOTEN EREDUKETA GEOMETRIKOA ETA ZINEMATIKOA ARIKETAK

D-H algoritmoa: **Matrize Homogeneoak lortu**

D-H15: Robotaren oinarriko sistema muturreko sistemarekin erlazionatzen duen Transformazio Matrizea lortu: ${}^0T_4 = {}^0A_1 {}^1A_2 {}^2A_3 {}^3A_4$

$${}^0_3T = {}^0_1A \quad {}^1_2A \quad {}^2_3A \quad : \quad \begin{bmatrix} n_x & o_x & a_x & p_x \\ n_y & o_y & a_y & p_y \\ n_z & o_z & a_z & p_z \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$$\rightarrow n = (C1C2C3 - C1S2S3, S1C2C3 - S1S2S3, 0, 0)$$

$$\rightarrow o = (C1S2S3 - C1S2S3, -S1C2C3 - S1S2C3, -S2S3 + C2C3, 0)$$

$$\rightarrow a = (S1, -C1, 0, 0)$$

$$\rightarrow p = (C1C2L3C3 - C1S2S3L3 + C1L2S2 + L1C2, S1C2L3C3 - S1S2L3S3 + S1L2C2 + L1S1, S2L3C3 + C2L3C3 + L2S2, 1)$$

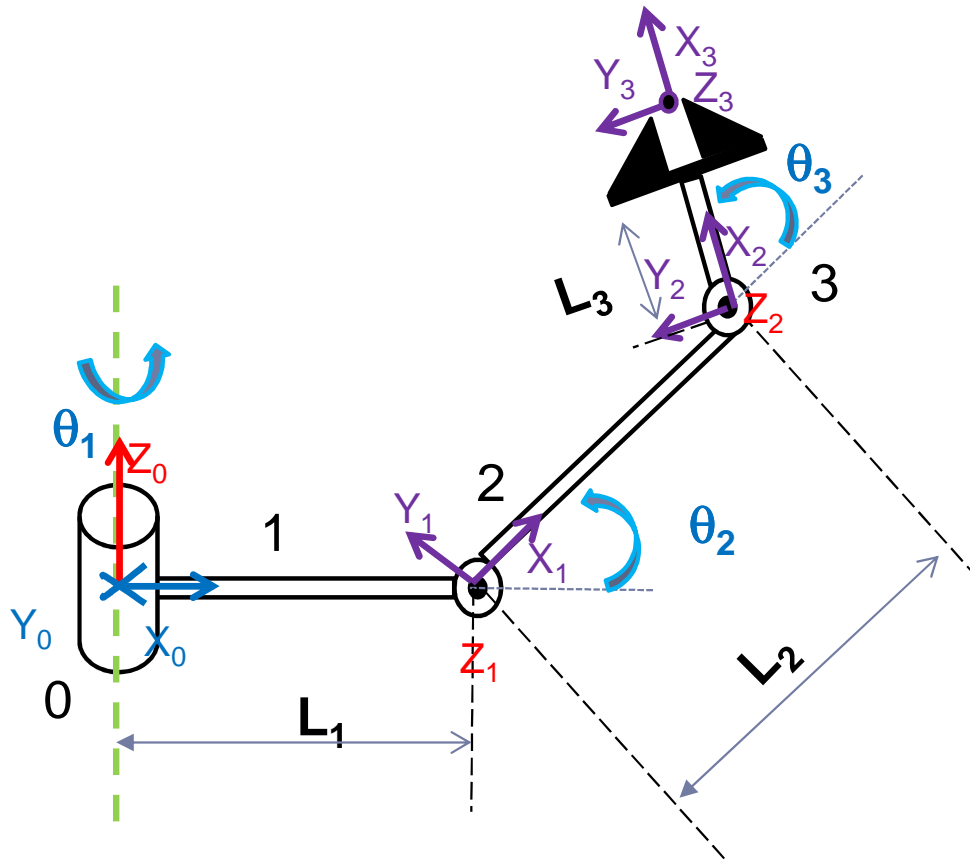

5. GAIA ROBOTEN EREDUKETA GEOMETRIKOA ETA ZINEMATIKOA

ARIKETAK

5.3 ariketa

5.2 ariketako robotaren jacobtarra kalkulatu

	θ_i	d_i	a_i	α_i
1	θ_1	0	L_1	90°
2	θ_2	0	L_2	0
3	θ_3	0	L_3	0

5. GAIA ROBOTEN EREDUKETA GEOMETRIKOA ETA ZINEMATIKOA

ARIKETAK

5.3 ariketa

5.2 ariketako robotaren jacobtarra kalkulatu

$${}^0_3 \mathbf{A} = {}^0_1 \mathbf{A} {}^1_2 \mathbf{A} {}^2_3 \mathbf{A}$$

$${}^0_3 \mathbf{A} = \begin{bmatrix} C\theta_1 & 0 & S\theta_1 & L_1 C\theta_1 \\ S\theta_1 & 0 & -C\theta_1 & L_1 S\theta_1 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} C\theta_2 & -S\theta_2 & 0 & L_2 C\theta_2 \\ S\theta_2 & C\theta_2 & 0 & L_2 S\theta_2 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} C\theta_3 & -S\theta_3 & 0 & L_3 C\theta_3 \\ S\theta_3 & C\theta_3 & 0 & L_3 S\theta_3 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} p_x & a_x & a_x & p_x \\ p_y & a_y & a_y & p_y \\ p_z & a_z & a_z & p_z \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$${}^0_3 \mathbf{A} = \begin{bmatrix} C1C2C3 - C1S2S3 & C1S2S3 - C1S2S3 & S1 & C1C2L3C3 - C1S2S3L3 + C1L2S2 + L1C2 \\ S1C2C3 - S1S2S3 & -S1C2C3 - S1S2C3 & -C1 & S1C2L3C3 - S1S2L3S3 + S1L2C2 + L1S1 \\ 0 & -S2S3 + C2C3 & 0 & S2L3C3 + C2L3C3 + L2S2 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{matrix} \longrightarrow x = f_x(q_1, q_2, \dots, q_n) \\ \longrightarrow y = f_y(q_1, q_2, \dots, q_n) \\ \longrightarrow z = f_z(q_1, q_2, \dots, q_n) \end{matrix}$$

$$\begin{aligned} x &= C1C2L3C3 - C1S2S3L3 + C1L2S2 + L1C2 \\ y &= S1C2L3C3 - S1S2L3S3 + S1L2C2 + L1S1 \\ z &= S2L3C3 + C2L3C3 + L2S2 \end{aligned}$$

Ondoren Jacobtarra kalkulatu da,
muturreko posizioen arabera

5. GAIA ROBOTEN EREDUKETA GEOMETRIKOA ETA ZINEMATIKOA

ARIKETAK

5.3 ariketa

5.2 ariketako robotaren Jacobtarra kalkulatu

$$x = C_1 C_2 L_3 C_3 - C_1 S_2 S_3 L_3 + C_1 L_2 S_2 + L_1 C_2$$

$$y = S_1 C_2 L_3 C_3 - S_1 S_2 L_3 S_3 + S_1 L_2 C_2 + L_1 S_1$$

$$z = S_2 L_3 C_3 + C_2 L_3 C_3 + L_2 S_2$$

Jacobtarra

$$J = \begin{bmatrix} \frac{\partial x}{\partial q_1} & \frac{\partial x}{\partial q_2} & \frac{\partial x}{\partial q_3} \\ \frac{\partial y}{\partial q_1} & \frac{\partial y}{\partial q_2} & \frac{\partial y}{\partial q_3} \\ \frac{\partial z}{\partial q_1} & \frac{\partial z}{\partial q_2} & \frac{\partial z}{\partial q_3} \end{bmatrix} =$$

Jacobtar matrizea:

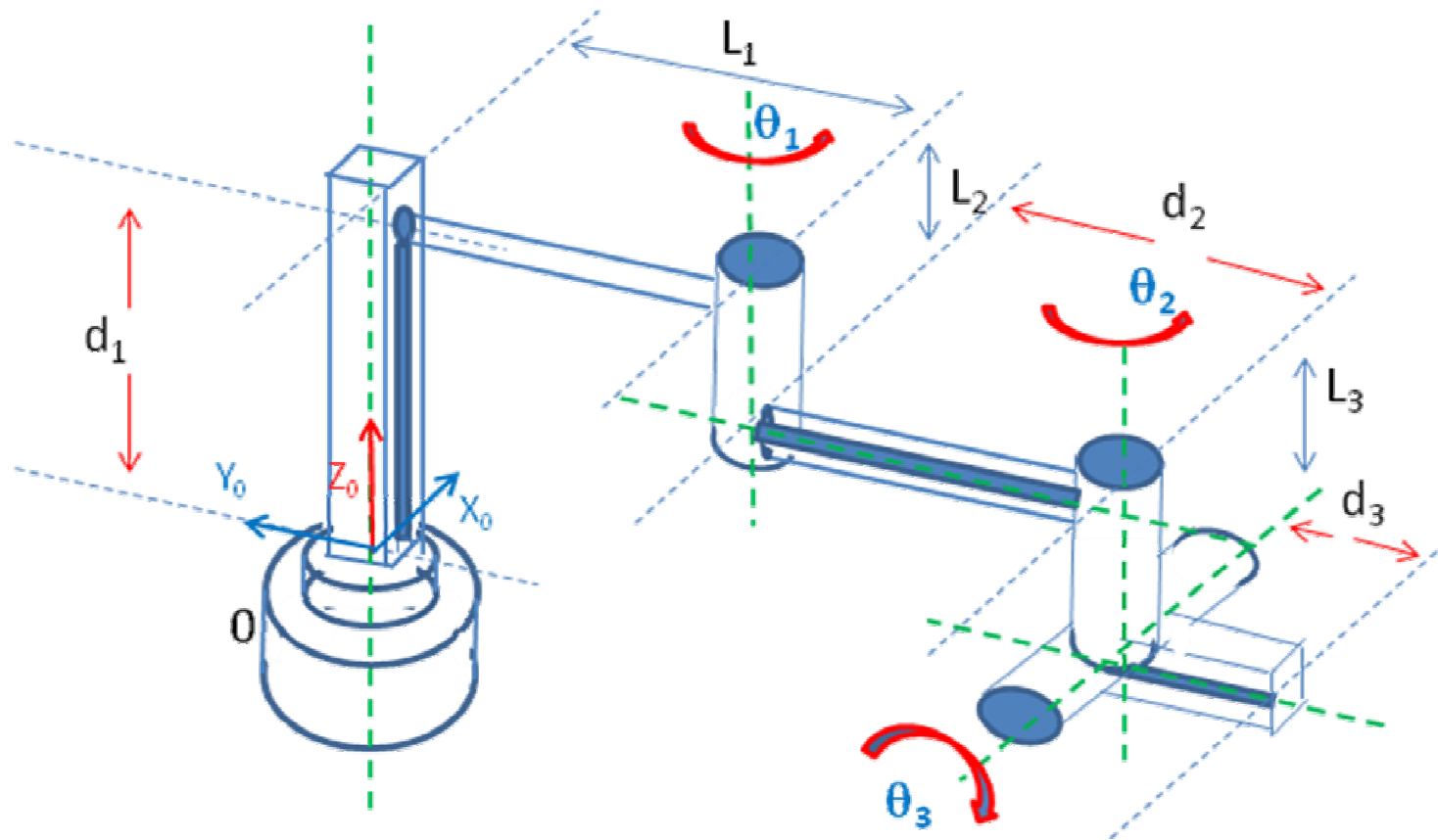
$$J = \begin{bmatrix} -S_1 C_2 L_3 C_3 + S_1 S_2 S_3 L_3 - S_1 L_2 S_2 & -C_1 S_2 L_3 C_3 - C_1 C_2 S_3 L_3 + C_1 L_3 C_2 - L_1 S_2 & -C_1 C_2 L_3 - C_1 S_2 C_3 L_3 \\ C_1 C_2 L_3 C_3 - C_1 S_2 L_3 S_3 + C_1 L_2 S_2 + L_1 C_1 & -S_1 S_2 L_3 C_3 - S_1 C_2 L_3 S_3 + S_1 L_2 C_2 & -S_1 C_2 L_3 S_3 - S_1 S_2 L_3 C_3 \\ 0 & C_2 L_3 C_3 - S_2 L_3 C_3 & -S_2 L_3 S_3 - C_2 L_3 S_3 \end{bmatrix}$$

5. GAIA ROBOTEN EREDUKETA GEOMETRIKOA ETA ZINEMATIKOA

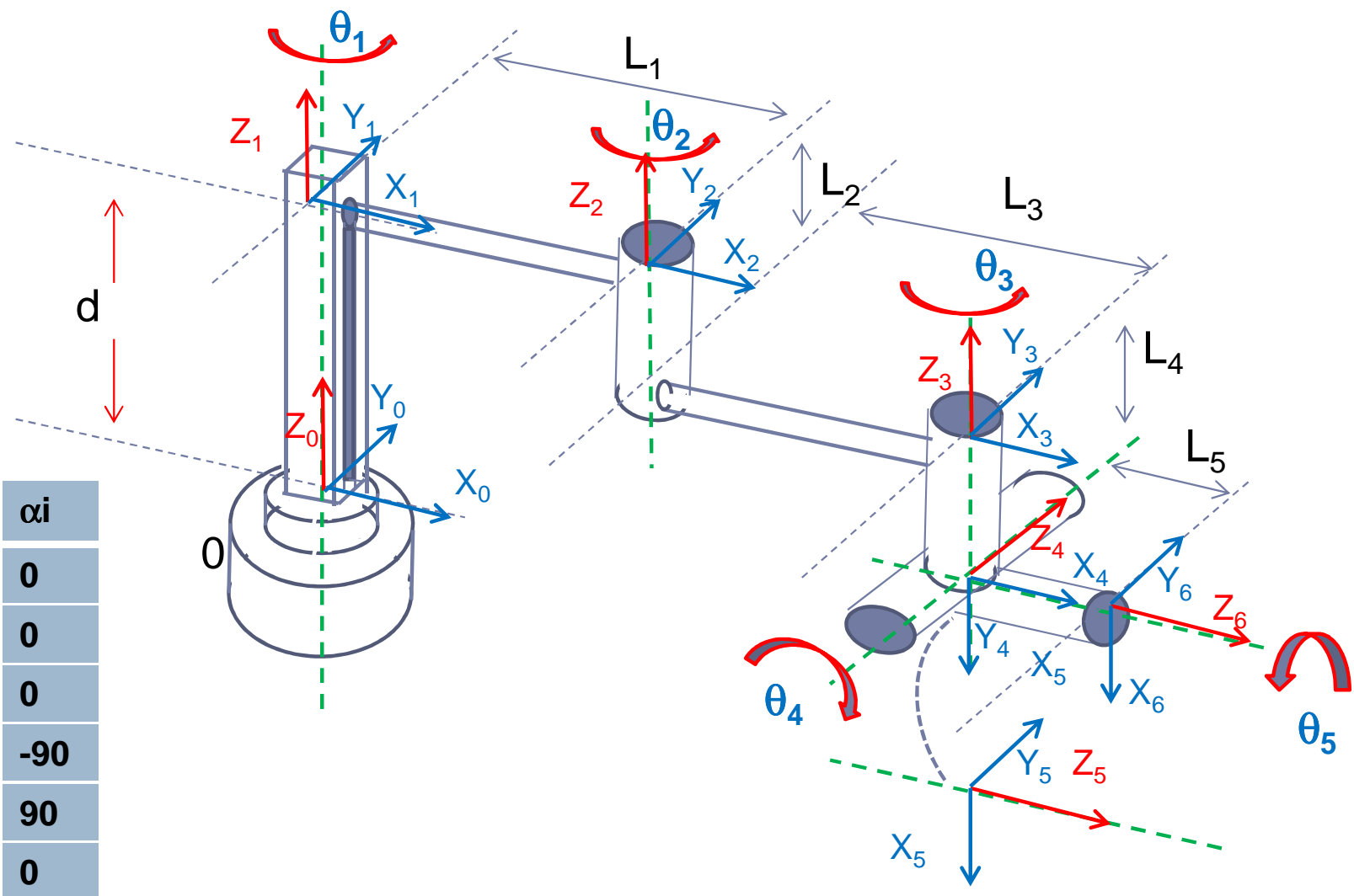
ARIKETAK

5.4 ariketa

Irudiko 6 askatasun graduko robotaren Denavit-Hatenbergen erreferntzi sistemen esleipena eta D-H taula osatu. 3 artikulazio errotazionalak ($\theta_1, \theta_2, \theta_3$) eta beste hiru translaziozkoak (d_1, d_2, d_3) dira

5. GAIA ROBOTEN EREDUKETA GEOMETRIKOA ETA ZINEMATIKOA ARIKETAK

Taula D-H

	θ_i	d_i	a_i	α_i
1	0	d	0	0
2	θ_1	0	L_1	0
3	θ_2	$-L_2$	L_3	0
4	θ_3	$-L_4$	0	-90
5	θ_4+90	0	0	90
6	θ_5	L_5	0	0

